Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 10-го КВІТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 10, 1956. No. 67. VOL. LXIII.

КОНГРЕС ПОЧАВ ПРАЦЮ ПІСЛЯ ВЕЛИКОДНІХ ФЕРІЙ

Вашингтон. — Після 10-денних великодніх ферій — Конгрес почав працю в понеділок 9-го квітня, і найважнішою проблемою, яку він має вирішити в перших днях цього тижня, має бути фармерський законопроєкт. Останні зміни в цьому законопроєкті такі, що в конгресових республіканських колах починають знову говорити про можливість „вета" Президента проти цього законопроєкту, хоч демократи твердять, що Айзенгавер не зможе не підписати цього законопроєкту, бо інакше фармери були б без фармерського закону в цьому році. Секретар рільництва Езра Тефт Бензон конферував в суботу, 7-го квітня, з президентом Айзенгавером про той законопроєкт в фармерській програмі, який в п'ятницю 6-го квітня прийняла Спільна Конгресова Конференція. — Бенсон заявив після розмови з Президентом таке: „В цьому законопроєкті не пороблено таких змін, які зробили б його ліпшим", і тому його не можна прийняти з огляду на добро фармерів. — Президент обговорював стратегію республіканців під час нарад над цим законопроєктом в Палаті Репрезентантів. В понеділок, 9-го квітня Айзенгавер щераз буде конферувати в цій справі з Бенсоном, — перед своїм виїздом на відпочинок до Огести в Джорджії. Спільна Конгресова Конференція, складена з сенаторів і конгресменів, більшістю 8-ох до 2-ох голосів в п'ятницю 6-го квітня прийняла фармерський законопроєкт, який привертає тривку допомогу фармерам і який коштуватиме державну скарбницю 3,000,000,000 долярів. Республіканський сенатор із Вермонт Джордж Д. Айкен і демократичний сенатор Стессерд Л. Голленд із Флориди голосували проти цього законопроєкту, що іде тепер до Палати Репрезентантів, яка в середу, 11-го квітня, почне над ним наради. Президент Айзенгавер обговорював цей законопроєкт на зборах свого кабінету. Гадають, що Палата Репрезентантів погодиться на пливку допомогу фармерам в висоті від 85-ох до 87.5 відсотка паритету на кукурудзу, бавовну, пшеницю, риж і земні горіхи (арахіс) — замість тривкої допомоги в висоті 90 відсотків паритету, яку пропонує ухвалений Спільною Конгресовою Конференцією законопроєкт.

Сенатор МекКлеллен називає анормальністю торгівлю з комуністами

Вашингтон. — Демократичний сенатор Джан Л. МекКлелен, голова Сенатської Постійної Слідчої Підкомісії, назвав ненормальністю той факт, що „вільні держави в Европі почуваються на стільки безпечні, що можуть продавати комуністичним державам потрібні до ведення війни товари, і одночасно домагаються, щоб ЗДА для їхньої безпеки тримали в Европі свої дивізії". Сенатор МекКлеллен виступає проти того, що ЗДА погодилися в 1954 році збільшити список товарів, які можна продавати комуністичним країнам, бо торгівля з Совстами і їхніми сателітами „збільшує воєнну машину" комуністичних держав. Представники уряду заявляли на підкомісії, що ЗДА нерадо погоджувалися на полегші в торгівлі з Совстами, але мусіли це зробити на домагання европейських союзників, щоб втримати хоч будь-яку контролю цієї торговлі. Секретар торгівлі Сінклер Вікс заявив на цій підкомісії, що не може виявити публічно подробиць умов цієї торгівлі, бо на це не погоджуватимуться европейські американські союзники. Не може цього зробити і тому, щоб Совєти не знали про стан воєнної підготованости держав вільного світу. Та сенатор МекКлеллен твердить, що як довго американські дивізії мусять бути в Европі, так довго не можна обороняти пляну, щоб европейські держави могли продавати воєнні матеріяли Совстам і їхнім сателітам. Той сам сенатор заповів гостру дискусію в цій справі в Сенаті, коли Сенат буде нараджуватися над урядовим законопроєктом про допомогу закордонові в висоті 4,800,000,000 долярів.

Нова сніговія в північно-східних стейтах

Ню Йорк. — В 20-му дні весни в північно-східних стейтах в неділю 8-го квітня впав рекордовий сніг, якого не було від кількадесятьох років. Ця сніговія спричинила смерть принаймні шістьом особам, а коло 100,000 осіб були без електричного струму. В Ню Йорку нападало майже три цалі снігу і це була рекордово висока верства снігу, бо 8 квітня 1916 року в цьому місті впало було снігу тільки не цілі два цалі. Та в інших районах снігу впало далеко більше, бо по кілька цалів, а в повіті Грін снігу нападало на одну стопу. В горах Кетскіл в повіті Грін снігу нападало аж 25 цалів. Та на щастя температура була понад 32 ступнів, і сніг поволі топився, так що на вулицях міста Ню Йорку в понеділок при морозній погоді майже не було снігу. Сніговія надійшла несподівано, і Бюро Погоди аж в 11 годині вночі в суботу повідомляло про те, що має падати сніг.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** вирішив вислати Конрада Н. Гілтона як свого особистого представника на весілля кінозірки Ґрейсі Келлі і князя Монако Рейнера III, яке відбудеться 18 і 19 квітня. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що Гілтон не матиме жадної дипломатичної ранґи. Він є приятелем власника фільмової фірми, в якій Келлі здобула собі славу.

● **Джан Рузвелт,** єдиний член родини Рузвелтів, який є республіканцем, заявив, що виборчий список із Айзенгавером і Ніксоном — це „найкращий список", який переможе у виборах восени цього року.

● **Спеціяліст серцевих недуг** д-р Артур М. Мастер із Мавнт Сайней шпиталю в Ню Йорку заявив, що американський президент повинен мати трьох виконних віце - президентів, бо це „божевілля, щоб президент ЗДА сам двигав такий великий тягар".

● **Столяр Роберт М. Кросс** із Тітусвілю в Пенсилвенії відзначив 104 роковини з дня народження. Він перестав працювати, коли мав 91 рік.

● **Американський М'ясний Інститут** обрахував, що в 1955 році кожний американець з'їв 161 фунт м'яса, в тому числі 81 фунт волового м'яса, а решта свинини і курятини. Мешканці Південої Америки з'їдають пересічно ще більше волового м'яса.

● **Президент Айзенгавер** знову почав особисто приймати вірчі грамоти від чужинних амбасадорів і послів. В суботу 7 квітня він прийняв представника Ліберії, Джорджа Артура Падмора. Під час недуги президента приймав ці грамоти державний секретар Доллес.

● **Торнадо,** що бушував у місті Брайен в Тексасі, знищив кільканадцять великих крамниць, поскидав дахи з більше як ста будинків і попереривав телеграфічні та електричні проводи. На щастя, буревій поминув будинок середньої школи, в якій навчалися сотки молоді. Матеріяльні втрати обраховують на мільйон долярів.

БОЛЕН ЗВІТУВАТИМЕ У ВАШИНГТОНІ

Чарлз Болен, американський амбасадор в Москві, прибув до Вашингтону, викликаний урядом для розмов на тему останніх подій в Совєтському Союзі та „нової лінії" в совєтській закордонній політиці. Чарлз Болен, якого вважають одним із кращих американських знавців совєтської політики і відносин в СССР, перебував в минулому тижні на відпочинку в Австрії, звідкіль виїхав був на лещатарську прогульку до Швайцарії під час з'їзду лещатами з гори — зламав рам'я. Тому він носить руку на перев'язці. Болен залишиться в ЗДА тиждень до десяти днів, поки виїде назад до Москви.

П'ять моряків із залоги „Туапсе" вернулося до Совєтського Союзу

Ню Йорк. Наприкінці минулого тижня з летовища Айделвайлд від'їхало шведським літаком до Гельсінкі у Фінляндії п'ять моряків із совєтського корабля „Туапсе", які ще з чотирма іншими одержали були в жовтні мин. року право азилю у ЗДА. Корабель їх захопили були в червні 1954 року китайські націоналісти. Перебувши не цілих шість місяців у ЗДА, де частина з них мала можливість вчитися англійської мови на спеціяльних курсах в Колумбійському університеті, а решта вже працювала, п'ятеро із них виявили раптом бажання вернутися до Совєтського Союзу. Прибули всі вони в суботу 7 квітня ц. р. на летовище Айделвайлд в оточенні понад 20 совєтських громадян, здебільша членів і урядовців совєтського консуляту і совєтської делеґації до ОН. Представники уряду іміґрації і натуралізації відбули з ними коротке переслухання, після чого вони зайняли замовлені для них місця в літаку. При переслуханні був присутній тільки адвокат совєтського консуляту в Ню Йорку. Представника Світової Служби Церков, яка спровадила цих моряків минулого року з Формози, до переслухання не допущено. Із „поворотців" троє жили в Ню Йорку, а двоє працювали в Петерсоні, Н. Дж. Деякі з них на протязі свого перебування у ЗДА були засипувані листами від своїх родин у Совєтському Союзі із закликами вертатися додому. Про одержування таких листів і про те, що до них підходять безупину совєтські аґенти, вони повідомляли навіть владу. Із своїх помешкань вони зникли тиждень тому. Досі не виснено, що спонукало їх до несподіваного виїзду. В ЗДА залишилося ще 4 моряків із залоги „Туапсе" і всі вони працюють.

Кл. Грабик пропонує створити в ЗДА „Польсько-Українське Товариство"

Ню Йорк. — „Об'єднання Прихильників визвольної боротьби України" уладило в суботу 7 квітня ц. р. у циклі своїх щомісячних публічних дискусійних вечорів доповідь відомого польського журналіста й політичного діяча, тепер члена Редакції нюйоркського щоденника „Нови Свят", д-ра Клявдіюша Грабика, на тему „Польсько - українська проблема в світлі сьогоднішньої дійсности". Доповідач вийшов із тези, що в підході до проблеми польсько - українських взаємин треба брати під увагу не минуле, а теперішній стан неволі Польщі і України в спільного російського ворога, та що співпраця обох народів, польського й українського, є необхідною передумовою існування сильних самостійних і ні від кого незалежних держав Польщі й України. У висновку д-р Грабик висунув проєкт створення на терені ЗДА „Польсько-Українського Товариства" в Ню Йорку та в інших американських містах, як організацію поза існуючими офіційними центрами еміґрації, з метою мобілізування публічної опінії серед поляків і українців в користь ідей, з'ясованих доповідачем. У дискусії виступали 4 запрошені дискутанти — д-р Іван Лисяк-Рудницький, проф. Шанковський, ред. Юрій Дивнич і ред. Іван Кедрин. Доказом великого зацікавлення, що його викликав той вечір, був факт, що заля на 120 осіб в УНДомі, де звичайно назване Об'єднання відбуває свої доповіді, була вщерть переповнена подвійною скількістю приявних і десятки людей відійшли від зачинених дверей.

Роковини Шевченка у Филаделфії

Филаделфія. — Місцева Українська Громада, зорганізована у Філії Українського Конґресового Комітету, — вшанувала роковини Тараса Шевченка Святочною Академією, що відбулася минулої неділі, 8-го квітня, в заповненій публікою залі Товариства Горожан. Академію започаткував Шевченковим „Заповітом" великий мішаний хор „Кобзар" під диригентурою д-ра Антона Рудницького, виконавши з черги Шевченка-Людкевича молитву з поеми „Кавказ", та на закінчення програми Рудницького „Хустину" із сольми п-ні Вероніки Цегельської та п. О. Татунчака. П-ні Христя Колесса виконала на чельо Рудницького „Почаївський кант", Фрескобальді-Кассадо „Токката", Барвінського „колискову" і Дворжака „Рондо" та два наддатки поза програмою. Артистка Ніна Горленко деклямувала Яновського „Наречену". Промову про слово і культ Шевченка в Америці виголосив ред. А. Драган. Академію закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна". Хорові акомпаніювала при фортепіяні п-ні Лідія Бульба, а челістці — д-р Антін Рудницький.

Кампанія проти Сталіна продовжується

Москва. — Московська „Правда" принесла в суботу 7-го квітня нову статтю проти Сталіна, закинувши йому цим разом уперші дві кардинальні „помилки": погану підготову до війни в 1941 році та невдачу в сільсько-господарській ділянці за періоду насильної колективізації. Вправді ця стаття у „Правді", це ніби передрук з комуно - китайської преси, але насправді вона напевне була поміщена в комуно - китайській пресі за попереднім порозумінням з призначенням для поширення її також в Совєтському Союзі. Зате, йдучи по визначеній лінії, щоб скріпити враження „об'єктивности" у відношенні до діяльности Сталіна, у тій статті славиться Сталіна за його „успіхи" в боротьбі з „правдивими ворогами народу" — троцькістами і зінов'євцями. Цей останній зворот потверджує, що — бодай покищо — нема мови про „реабілітацію" Троцького і троцькістів. На рахунок гріхів Сталіна, Берії і Авакумова записується знову викинення з Комінформу Югославії і кампанію проти Тіта. — Водночас спілка совєтських вчителів домагається ревізії шкільних підручників по лінії „колективного проводу" й осудження „культу одиниці". Совєтські шкільні книжки, як відомо, переповнені славослов'ям під адресою „батька" Сталіна, найгеніяльнішого в усіх ділянках життя і знання в СССР. — В Україні кампанію проти культу Сталіна розпочало „Товариство пропаґування політичного і наукового знання". За інформаціями закордонних кореспондентів, 70,000 пропаґандистів - активістів дістало доручення повести по всій території Совєтської України „вияснювальну" кампанію по лінії останнього 20-го з'їзду комуністичної партії СССР у Москві, з „науковим" вияснюванням, що „культ одиниці" противиться наукам Маркса-Леніна і що він приніс був шкоду в часах Сталіна.

Західня Німеччина гостро критикує становище Франції

Бонн. — Західньо-німецьке міністерство закордонних справ оприлюднило офіційно — гостро неґативне — становище німецького уряду супроти заяви французького прем'єра Молле, оприлюдненої в американському політичному журналі „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт". У своєму інтерв'ю французький прем'єр висловив був критицизм під адресою минулорічних літніх двох женевських конференцій, в яких справу німецького з'єдинення поставлено на перше місце, замість справи роззброєння. Молле стоїть на становищі, що з'єдинення Німеччини може прийти тільки у висліді згоди великих держав щодо роззброєння і що Німеччина — „з'єдинена чи поділена" — має стати „інтеґральною частиною Европи." Офіційне західньо-німецьке становище стверджує, що французький прем'єр імовірно приймає позицію, що її займав до цього часу совєтський уряд та що він готов посвятити свободою німецького народу в користь східньо - західнього порозуміння. Таке французьке становище визнається фальшивим, бо, мовляв, саме поділ Німеччини є істотною причиною східньо-західнього напруження. — Заяву німецького міністерства закордонних справ, яку оприлюднено після порозуміння з міністром Брентано, який перебуває на відпустці, передано офіційно до відома французькому урядові. Вона потвердила, що Молле своїм виступом ускладнив взаємини Франції з західніми союзниками, бо підкреслив існуючі між ними різниці тоді, коли треба назверх підкреслювати єдність цілого Заходу.

Еспанія офіційно признала самостійність з'єдиненого Марокко

Мадрид. — В суботу 7 квітня ц. р. еспанський міністер закордонних справ Альберто Мартін Артахо і марокканський прем'єр М'барек Беккаї підписали в імені султана Мехоммеда і голови еспанської держави генерала Франсіска Франка спільну декларацію і протокол, з проголошенням визнання самостійности і з'єдинення Марокканської держави. У цій декларації проголошується неважним договір з 27 листопада 1912 року, на основі якого поділено було Марокко на 3 частини—французьку, еспанську і невтральну. Еспанія зобов'язалась передати свою частину Марокко під суверенність марокканського султана Мохаммеда V. За державним Марокко признається всі суверенні права включно з власною дипломатією і армією. Марокко зобов'язалось зберегти всі дотеперішні еспанські господарські й культурні інтереси. Еспанія зобов'язалась помогти до поставлення на ноги самостійної марокканської армії. Подробиці дальшої співпраці будуть виготовлені в дальших переговорах. Підписання того історичного документу завершило успіхом дуже трудні переговори, бо еспанський уряд лякався, що під фірмою марокканської суверенности у Марокко далі правитиме Франція зі шкодою для інтересів Еспанії. Марокканська делеґація мусіла переконати генерала Франка і його дорадників, що роля Франції, як суверена в Марокко, остаточно скінчилась.

Сєров не вернеться до Лондону

Москва. — Генерал Іван Сєров, командант совєтської поліції, який приїздив був до Лондону в справі зорганізування особистої охорони для Булґаніна і Хрущова під час їхньої візити в Англії та мусів виїхати передчасно з Лондону внаслідок гострих атак англійської преси проти його особи, як головного винуватця масових депортацій з балтійських країн та взагалі керівника „пацифікацій" в різних підсовєтських країнах, не вернеться до Англії у почоті названих совєтських головачів. Керівником охорони совєтської делеґації призначено генерала Н. С. Захарова, який зорганізував був охорону совєтської делеґації під час минулорічної липневої конференції „на вершинах" у Женеві. Хоча англійський уряд офіційно не протестував проти приїзду Сєрова в складі совєтської делеґації, проте самі большевики побачили, що це вже таки надто одіозна фігура, щоб з нею знову показуватись в Лондоні. Проголошено листу 44 членів совєтської делеґації, очолюваної Булґаніним і Хрущовим. Чи 14 совєтських „тілохранителів" під командуванням Захарова належатимуть до „делеґатів", чи рахуватимуться поза згаданим числом 44 — в газетах не сказано. При складанні докладного пляну перебування совєтських „гостей" в Англії, англійський уряд спротивився бажанню Хрущова „стрінутись безпосередньо з англійським робітництвом", себто виступити з пропаґандивною промовою на якійсь англійській фабриці. Зате англійський уряд не виключив можливости розмови Хрущова й Булґаніна з представниками англійських професійних спілок.

ГАММЕРШИЛД ПОСПІШАЄ НА СХІД З МИРОВОЮ МІСІЄЮ

ЗУПИНИВСЯ У РИМІ ДЛЯ АВДІЄНЦІЇ У ПАПИ. — МІЖ ІЗРАЇЛЕМ І АРАБАМИ СТАН ВОЄННОГО НАПРУЖЕННЯ

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй, уповноважений одноголосною резолюцією Ради Безпеки з 4 квітня ц. р. до мирової місії між Ізраїлем і його арабськими сусідами, виїхав в п'ятницю мин. тижня, 6-го квітня до Лондону, де нараджувався з прем'єром Іденом і міністром закордонних справ Селвейном Ллойдом. В суботу вечером він прибув до Риму, куди виїхали йому назустріч шеф місії Об'єднаних Націй для допомоги арабським втікачам з Палестини та один із членів Перемирчої Комісії генерала Бернса в Палестині. Мав прибути до Риму ген. Бернс, але він залишився в Єрусалимі на просьбу Гаммершилда з уваги на напружену ізраїльсько-арабську ситуацію. Гаммершилд задумував залишитись в Римі два дні довше, але у зв'язку з безпосередньою небезпекою вибуху „повної" війни на Середньому Сході, він скоротив своє перебування у Римі і мав відлетіти відтіль в понеділок 9 квітня, щоб на вівторок вранці бути в Бейруті, столиці Ливану. У Римі Гаммершилд мав умовлену авдієнцію у Папи Пія XII. Темою конференції генерального секретаря ОН і Папи мало бути головно питання роззброєння, що його торкнувся Папа у своєму останньому Великодньому зверненні. Гаммершилд відбув формальну візиту в президента Ґронкі та нараду з італійським прем'єром Сеньї й міністром закордонних справ Ґетано Мартіно. Тим часом на Близькому й Середньому Сході напруження зросло до найвищого ступня в наслідку збройних сутичок, засідок і терористичних атентатів в районі пустині Газзя. Ізраїль і Єгипет взаємно обвинувачують одно одного у провокуванні тих сутичок. В арабському світі поширилась вістка, наче б Ізраїль хоче спровокувати війну на 1-го травня ц. р. Єгипетський прем'єр Нассер заявив, що завжди, коли йдуть розмови про мир, Ізраїль починає стрілянину і тому теперішні події на кордонах Ізраїлю, які зійшлись в часі з приїздом Гаммершилда, не є випадкові. Знову ж Ізраїль оскаржив Єгипет, що той від довшого часу потайки вишколює окремі партизанські відділи для наїздів на Ізраїль. Такі відділи буцім-то складаються з фанатиків, які йдуть на певну смерть, тому ті частини дістали вже назву „самогубчих" загонів. В Ізраїлі йдуть поквапні приготування до війни. Уряд прийняв цілу низку постанов воєнного характеру. Ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон зобов'язався стриматись на 48 годин з усякою відплатною акцією супроти Єгипту і ген. Бернс старається дістати таке саме прирečення від єгипетського прем'єра Нассера, сподіваючись, що в міжчасі прибуде Гаммершилд і обидві сторони припинять тоді ворожі акції.

Представник ЗДА виїде на конференцію держав Баґдадського пакту

Вашингтон. — Заступник державного підсекретаря Лой В. Гендерсон виїде на чолі 4-членної делеґації Державного Департаменту на конференцію держав Організації Баґдадського пакту, яка відбудеться в столиці Ірану Тегерані від 16 до 20 квітня ц. р. Військовим дорадником американської делеґації буде адмірал Джан Кесседі, головний командант американських збройних сил у східній частині Атлянтійського океану і Середземного моря. — Важливість цієї події полягає в тому, що Баґдадський пакт є від довшого часу предметом гострих атак збоку не тільки совєтського бльоку, але й Єгипту та Сирії, які вважають, що ціллю Баґдадського пакту є не так творити „північний бар'єр" проти Совєтського Союзу, як розбити Арабську Лігу й відтягнути увагу арабських країн від Ізраїльської проблеми. — Тому, що насправжнім ініціятором Баґдадського пакту були З'єдинені Держави, — Англія, яка очолює той пакт, натискає на ЗДА, щоб вони вступили туди. Однак ЗДА відмовляється, арґументуючи, що в теперішній ситуації це тільки загострило б ситуацію на Середньому Сході, скріпивши прокомуністичні симпатії в арабському світі. Однак, для задокументування своєї прихильности до Баґдадського пакту й охочости допомагати його членам матеріяльно та доставами зброї, виїздить саме згадана спеціяльна делеґація Державного Департаменту. Л. В. Гендерсон має добре ім'я в арабському світі, як приятель арабів. До Баґдадського пакту належать, крім Англії, ще Туреччина, Ірак, Іран і Пакістан — всі 4 магоммеданські держави.

В СВІТІ

● **Даґ Гаммершилд,** генеральний секретар Об'єднаних Націй, не дуже оптимістично дивиться на те, що його місія посередництва між Ізраїлем та 4-ма арабськими державами скінчиться успіхом. Тому після пресової конференції, відлітаючи на Схід, Гаммершилд скромно назвав себе „аґентом Ради Безпеки" і перестеріг, що „Об'єднані Нації не можуть робити чудес", а його місія буде тільки „епізодом на довгій дорозі".

● **На першій зустрічі** генерала Франка, голови еспанської держави, з султаном Марокко Мохаммедом бен Юсефом у приявності коло 20-ти їх найближчих дорадників стався неприємний епізод: після промови султана його промову негайно переклали на еспанську мову, бо марокканці привезли з собою перекладача, а коли скінчив промовляти ген. Франко, настала незручна мовчанка, бо перекладача з еспанського на марокканське не було. Хтось з почоту султана подав лише короткий її зміст.

● **Кадет Анрі Майо** вкрив неславою французьке військо в Альжирі. Коли з Франції до Альжиру прибув транспорт зброї і амуніції, Анрі Майо призначили начальником охорони біля одного навантаженого зброєю авта. Він дозволив підлеглим йому вояків піти до кавярні, а сам з водієм виїхав за місто, де вже чекали арабські партизани. За кілька годин знайшли в кущах зв'язаного водія, а авто, зброя, муніція і начальник охорони пропали безслідно. Анрі Майо — комуністичний журналіст.

● **У Пейпінгу** всі часописи вперше щойно в четвер 5 квітня вмістили статті з критикою „культу особи" і з ствердженням „помилок" Сталіна. Сталося це після довгих закулісових нарад між представниками совєтської і китайської комуністичних партій. В майже однозвучних статтях признається, що й китайська комуністична партія робила „в минулому" помилки, але не сказано ні словом, що це може стосуватись Мао Тсе-тунґа.

● **В м. Авидл,** в Англії, ставлять спокій духа і видержливість молодої Марґарет Коллінс, по спині якої весь час, поки тривала шлюбна церемонія, лазила бджола. Марґарет відчула дошкульний біль, коли бджола таки вкусила її, але не виявила цього назовні. Щойно вийшовши з церкви, вона поскаржилась і її завели до найближчої аптеки, звідкіль, після подання їй медичної помочі, вона поїхала на весільне прийняття.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СИЛА ДЕМОКРАТІЇ — У КРИТИЦІ

„Знаєте, коли я роз'їжджаю по світі й коли прочитую газети, то знаходжу здорову пайку критицизму в різних країнах ,у великих і малих, під адресою політики З'єдинених Держав в різних її періодах. І я думаю, що коли цей критицизм виявляється назовні, і виявляють його цілком свобідно, то це один із найкращих висловів пошани до З'єдинених Держав, що їх можна було б висловити. Бо всі ці країни знають, що вони можуть критикувати З'єдинені Держави ,не боячись якихось репресій, або того, що ми могли б змінити принципи, якими керуємось. Ми не пробуємо робити перегони за здобування популярности і не уділюємо та не відмовляємо допомоги з огляду на те, чи якісь народи говорять нам приємні речі, чи ні. Думаю, що найкращим признанням, що його можна було б висловити такій могутній країні, як З'єдинені Держави, є те, що ніхто не боїться нас критикувати".

Кажучи ці слова 3 ц. м., держ. секретар Дж. Ф. Доллес ствердив ними велику правду, яка — на превеликий жаль — не знайшла ще повного зрозуміння в українському політичному житті: критика є благодаттю, а не злом, коли вона дійсно висловлює інший діловий підхід, іншу ділову думку ,а ціллю її є знайти спільну мову й облегшити співпрацю. Без критики нема демократії. Тому найслабший, найделікатніший голос критики в тоталітарних устроях придушується негайно, як протидержавний бунт. Годі собі навіть уявити свобідну критику в Совєтському Союзі, байдуже, чи очолює його Сталін, чи „колективний" Хрущов, бо вся його тоталітарна система побудована на сліпому послухові кожночасному проводові, з правом тільки партійного проводу говорити щодня щось інше, завжди „непомильно". Так є в тоталітарних громадянствах і у взаєминах між ними. Чи можна повірити, щоб, напр., польський, мадярський, болгарський чи румунський „прем'єр" виступив з публічною критикою політики Совєтського Союзу, так, як це зробили в останніх тижнях прем'єр Франції Молле, міністер закордонних справ Голляндії чи парлямент Ісляндії під адресою ЗДА?! При тоталітарних устроях критика допускальна тільки під адресою ворогів, і тому вона утотожнюється там із лайкою та фальсифікацією фактів. Критика допускальна також під адресою покійників, якщо це входить в пляни партійної тактики, чи пак тактичних викрутасів.

Наведена заява Дж. Ф. Доллеса стосувалась критичних виступів під адресою політики ЗДА збоку американських не ворогів ,а приятелів — бо ж усі ці три держави, Франція, Голляндія і Ісляндія, є членами Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО). І ніхто не може закинути Доллесові, що він говорив про ці критичні голоси звисока — мовляв, нема чого звертати уваги на підголосків, які говорять лише для того, щоб засвідчити свою приявність на світі. Навпаки, першою відчитаною, заздалегідь приготованою ,заявою державного секретаря на тій пресовій конференції було повідомлення про приїзд 18 червня ц. р. до Вашингтону міністра закордонних справ Франції, Християна Піно, спеціяльно з тією метою, щоб упродовж трьох днів детально проаналізувати з ним усі ті критичні завваги, що їх має нинішній соціялістичний уряд Франції до американської закордонної політики: в ділянці роззброєння, у підході до нової совєтської завнішньо-політичної тактики, у підході до проблеми Ізраїль-араби, до проблеми північноафриканських посілостей Франції та її імперіяльних амбіцій.

Доллес не полемізував із маленькою Ісляндією і не дорікав їй за підривання престижу ЗДА й НАТО в очах Москви парляментарною резолюцією, що закликає ЗДА забрати з території Ісляндії свою летунську базу. З державницьким тактом ,спокоєм і терпеливістю, він старався виправдати її і пояснити, що країна з 160,000 населення мусить відчувати навіть маленьку американську летунську залогу так, як ЗДА відчували б приявність на своїй території чотирьох мільйонів чужинецького війська. А під адресою Голляндії Доллес пояснював, що підписаний з урядом Індонезії договір про доставу тій країні на 95,000,000 долярів американських харчових продуктів із велетенських сільськогосподарських резерв, в найменшій мірі не порушує економічних інтересів Голляндії в Індонезії.

Коли і супроти ворогів треба мати терпеливість та рахуватися з словами, то тим більшої терпеливости вимагає політика супроти приятелів. А що нема двох приятелів, інтереси яких були б цілком тотожні, і чим більший гурт приятелів, тим більше мусить бути різних думок і різної критики, як цілком природнє й корисне явище, то нема чого й сердитись з приводу критики. Джан Ф. Доллес дав добру й достойну лекцію ,як треба ставитись до голосів критики і шанувати їх, як одну з найміцніших основ демократії.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

СТО ЛІТ НЕВДАЛИХ СПРОБ

Вашингтон. — З кінцем латинського Великого Тижня Конгрес пішов на десять днів святкової перерви. Мусів піти з деяким смаком неуспіху. Це не тільки через нескінчену проблему закону про допомогу фармерам, але й через ще один провал пропозиції про реформу системи вибору президента й віце-президента. Цей виборчий рік, очевидно, закуталізував справу реформи ,але поправді вона вже століття стара і все неуспішна. І це дивно, бо майже всі признають, що дотеперішня система перестаріла і вимагає поліпшення. Але річ у тому, що ця реформа була б зміною конституції, отже вимагала б більшости двох третин голосів обох палат Конгресу. І власне цієї більшости не вдалося досі осягнути.

Відомо, що президент ЗДА, — це чи не наймогутніший, законно, голова держави в теперішньому демократичному світі. В Европі звикли думати, що одною з причин його сили є факт, що населення вибирає його прямо і безпосередньо. Цього року тисячі українців, нових американських громадян, можуть іти до виборів. Голосуючи, вони будуть переконані, що вибирають свого кандидата. Формально буде це помилка. І коли ми побачимо на телевізії десь пізно вночі першого вівтірка в листопаді переможця у виборчих змаганнях з рукою, піднесеною угору за звичаєм змагунів на рингу, то не думаймо, що це вже формально й абсолютно певно вибраний новий президент.

Конституція пояснить нам, що це було тільки голосування за електорів, які щойно через місяць зійдуться, щоб формально вибрати президента й віце-президента. І тільки в деяких стейтах закон вимагає від них голосувати за кандидата переможної партії. А так — ніякий закон не зобов'язує їх до цього — і теоретично можливо, що ці електори можуть вибрати з-поміж себе не того кандидата, який вже підносив руку вгору на знак перемоги. Та це теоретичні міркування, що, як досі, не мали практичного значення (але могли б стати практичним питанням, якщо б, наприклад, вибраний кандидат помер, або напостійне став нездібний до праці, або зрезиґнував у часі між загальним голосуванням в листопаді і виборчим засіданням колегії електорів у грудні).

Конвенція 1781 року, яка творила американську Конституцію, була повна протилежних ідей, завзятих змагань, критичних моментів, що загрожували розбиттям і — в ефекті — повна компромісів. Так було і з виборчою системою. Були тоді дві крайні концепції: одна, щоб голову держави вибирав Конґрес, перед яким він мав би відповідати за свою діяльність, і друга, щоб президента вибирало прямо й безпосередньо населення країни, і щоб був він незалежний від Конґресу. Із завзятих змагань вийшла компромісова розв'язка, дивовижна і до того часу несподівана. Вона в засаді зобов'язує й тепер. Згідно з цим ,кожний стейт вибирає наперед означену кількість електорів, а щойно ці електори вибирають голову держави та його заступника. Число електорів дорівнює сумі конгресменів і сенаторів у кожному стейті: це значить, що коли стейт Ню Йорк має 43 конгресменів і 2 сенаторів, то число його електорів є 45, а коли, напр., Невада має одного конгресмена і двох сенаторів, то число її електорів — три. Кожний стейт передбачає тепер загальне голосування за цих електорів у себе. Тому, по суті, виграла засада загального голосування. Тільки, що між виборцем і кандидатом на президента стоїть ще колегія електорів, тобто вибори не є безпосередні.

Вже незабаром після введення в життя конституції виявилися недостачі цієї виборчої системи і почалися спроби реформи. Від 1949 року ведеться ця акція в Конґресі безперервно, а теперішній, 84-ий Конгрес узявся до справи дуже енергійно. Були численні проєкти ,відомі під іменем їх авторів, як ось Кіфовера, Ланґера, Деніела, Мондта, Кудерта і ін. Але остаточно в останньому передвеликодньому тижні залишились під дискусією два проєкти, а під голосування пішов тільки один.

З цих двох один був старий, вічно повторюваний, а тепер проєктований сен. Ланґером, щоб сперти вибори президента на загальному й безпосередньому голосуванні населення. Це значить, щоб не було електорів, кожний голос громадянина йшов би прямо в рахунок його кандидата, а звичайна більшість голосів з цілої країни рішила б про вибір. Ця система віддзеркалює дві тенденції: демократичну, яка лежить у загальному і прямому виборі президента населенням країни, та націоналістичну (централістичну), яка підкреслює всенародну, федеральну позицію президента, поминаючи посередництво й інтереси окремих стейтів. Але цей проєкт зразу не мав шансів на успіх і навряд чи матиме ще десятки років. Другий проєкт, Деніела — Мондта, був вислідом ряду компромісів. Він передбачав збереження системи певних електорських голосів в окремих стейтах, але давав стейтам до вибору два способи голосування. Перший спосіб признає кожному президентському кандидатові стільки електорських голосів у стейті, скільки пропорційно голосів здобув цей кандидат в загальному голосуванні. Коли, напр., один кандидат здобув 60% голосів у виборах в даному стейті, а другий 40%, то перший дістав би пропорційно 60% електорських голосів цього стейту, а другий 40%.

Другий допустимий спосіб спирається на конґресових дистриктах .Як відомо, кожний стейт поділений на т. зв. конґресові дистрикти, які вибирають по одному конґресменові, а крім цього цілий стейт вибирає ще двох сенаторів. Отож, згідно з цим, кожний стейт вибирав би по одному електорові з кожного дистрикту, а цілий стейт ще загально двох електорів. Вибрані електори з черги віддавали б голоси за любого кожному з них кандидата на президента ,а сума електорських голосів з цілої країни рішала б про вибір.

Цей проєкт був близький перемоги і в останньому голосуванні здобув 48 голосів проти 37, тобто всього на 9 голосів менше від вимаганої більшости 2/3.

Але було ясно, що в одному погоджувалися майже всі: в недоцільності й несправедливості теперішньої засади, що переможець у кожному стейті дістає всі електорські голоси цього стейту. Наслідком цього багато голосів „пропадає", і може трапитися, що кандидат, який дістав більшість усіх голосів цілої країни (т. зв. популярних голосів) може в ефекті дістати менше електорських голосів — і програти вибори. В історії ЗДА такі випадки були тричі: більшістю електорських голосів ,при меншості популярних голосів стали президентами Джан Квінсі Адамс, Гайес і Геррісон. Ось аритметичний приклад — доволі крайній — як це можливо. Стейт Ню Йорк має 45 електорських голосів. Прий-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПОСИЛЕННЯ ДИКТАТУРИ

Останні події в СССР, зокрема рішення XX з'їзду КПСС розірвати з т. зв. культом особи, і започатковане згодом розвінчування Сталіна ,викликали в західньому світі багато коментарів і здогадів не тільки серед публіцистів та газетярів, але й в офіційних політичних колах.

У зв'язку з цими подіями звернулася до ряду експертів у совєтських справах конґресова Комісія для дослідження протиамериканської діяльности, щоб одержати від них вірогідні інформації й оцінку політичної ситуації в СССР. Це з кожного погляду зрозуміла річ, по такі інформації вдаються уряди й інших держав і тому не можна мати проти цього ніяких застережень. Але можна мати деякі сумніви щодо вибору експертів, зокрема до ставлення в ролю експертів донедавніх совєтських емеґрантів чи й учених, відомих із своєї прихильности до російського імперіялізму та „неділимости". Тож між 27 експертами, що до них звернулася згадана комісія по інформації, знаходимо, з одного боку ,прізвища Ігоря Боголєпова, колишнього урядовця совєтського міністерства закордонних справ, Юрія Растворова, кол. шефа совєтської розвідки на Далекому Сході, Ізмаїла Еґе, колишнього совєтського шпигуна і, з другого боку, прізвища директорів „російських інститутів" при американських університетах, як, наприклад, Мерл Файнсод (Гарвард), В. В. Кульський (Сиракюз), відомий Юджин Лайонс, редактор „Рідерс Дайджест", проф. Ніколай Тімашов та інші.

До чого можуть договоритися такі експерти і як вони інформують американське громадянство, доказує найкраще інтерв'ю американського журналу „Ю. С. Нюс енд Ворлд Ріпорт" з відомим колишнім совєтським шпигуном і терористом Ніколаєм Хохловим, справа втечі якого на Захід і роля якого ще й досі як слід не вияснені. В цьому інтерв'ю (надрукованому в числі з 30 березня ц. р.) Хохлов договорюється до того, що „в Росії почалася вже революція", що „червоні володарі в паніці" і що вони тільки всякими „десператськими" заходами поки що ще втримуються при владі, що тому теж „немає ніякої загрози агресії збоку Совєтського Союзу" і т. д.

Що більше: Хохлов із спритністю добре вишколеної і вивченої ворожки починає переконувати американців, що не тільки одноособова диктатура, але й ідея будь-якої диктатури (Хрущова чи колективного проводу) в Росії вже „мертва назавжди", що спроби Хрущова встановити диктатуру не повелися по цілій лінії, що проти ідеї диктатури виступали на XX з'їзді... Мікоян і Суслов, і що взагалі в Совєтському Союзі немає ніякого ґрунту для диктатури. При цьому ні сам Хохлов ні редакція американського і, треба сказати, звичайно добре поінформованого й антисовєтського журналу, не завважили, що всі ці ствердження — це майже дослівне повторення заяви совєтського віце - прем'єра Георгія Маленкова, зложеної ним журналістам у Лондоні, що „Совєтський Союз очищений від диктатури і що диктатура вже ніколи не вернеться..."

Навіть, якби не брати до уваги цієї однозгідности поширюваних Хохловим і Маленковим тез, то для кожного, хто знає хоч трохи совєтську дійсність з автопсії, чи хоч би стежить за нею на підставі подій, які відбуваються в Совєтському Союзі, ясно, що твердження Хохлова, подавані американській публіці, цілком довільні й необґрунтовані. Не дають ніяких підстав говорити не тільки про ліквідацію диктатури, але хоч би й про її послаблення, ні XX з'їзд компартії Совєтського Союзу, вирежисерований до подробиць Хрущовим і його теперішніми й донедавніми Сталіновими соратниками, ні склад обраного на цьому з'їзді Центрального Комітету партії і його Президії, одностайний у схвалюванні всіх пропозицій Хрущова і вичищений не тільки з фактичних, але й потенційних опонентів. Немає ніякого натяку на послаблення диктатури комуністичної партії і її колективного диктаторського проводу, очолюваного сьогодні Хрущовим, і в програмових постановах та резолюціях з'їзду. Акція частинного розвінчування Сталіна, із дбайливим зберіганням і підкреслюванням таких його заслуг, як вмілість ліквідувати різнородну внутрішню опозицію і проводити пляни партії в ділянці побудови комунізму, зокрема здійснення насильної колективізації селянства, доказує, що Хрущов сидить добре у сідлі і міцно тримає в руках віжки партійного життя. Поодинокі акти реабілітації зліквідованих колись „геніяльним", а тепер „божевільним" Сталіним старих і заслужених для партії Совєтського Союзу комуністичних діячів, пацифікаторів народного спротиву України, Кавказу та інших обширів Совєтського Союзу, — таких, як Антонов-Овсєєнко, Касіор, Бубнов та інші, свідчить про те, що хрущовський „колективний провід" кладе ставку на воєнний комунізм, на здійснювання кривавою і збройною рукою основних цілей комуністичної партії і московської імперії. Ні один з реабілітованих в СССР чи в т. зв. країнах народних демократій комуністів не був за свого життя таким чи іншим прихильником якихось демократичних свобід чи полегшення режиму у відношенні до населення. Навпаки, всі вони, і вище згадані, і Вознесенський, і угорський Райк, і болгарський Костов, і чеський Сланський, були докраю відданими ідеї комунізму і здійснення його з допомогою диктаторських засобів.

Про посилення диктатури свідчить вкінці й остання передова „Правди", в якій висловлена недвозначно погроза безоглядної ліквідації всіх „гнилих елементів", якою то назвою охрещують сьогоднішні володарі СССР прихильників вибуялого „культу особовости". Згадки в цій статті про зламання опозиції таких „зрадників", як зліквідовані Сталіним Троцький і Зінов'єв, і заклики до скріплення „бойової большевицької непримиренности" проти всіх „антипартійних вилазок" підтверджують, як не можна краще, що теперішня совєтська, вже колективна диктатура почала діяти і перейшла до продовжування сталінської диктаторської традиції — безоглядного ліквідування протипартійної опозиції.

ЩЕ ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКУ КОНСОЛІДАЦІЮ

Як відомо, Президія Пан-Американської Української Конференції звернулася до всіх українських політичних середовищ з проханням визначити своє становище до справи консолідації українських політичних сил у вільному світі. Про важливість такої акції не приходиться говорити, адже ж кожному відомо, що тільки об'єднаним фронтом зможемо досягти успіхів, що поодинокі дії різних політичних угруповань не справляють на Заході бажаного враження. У „Свободі" згадувано, що вже від деяких середовищ надійшли відповіді. Тепер вміщуємо цікаву й доволі знаменну відповідь на пропозиції ПАУК-у — від Президії Українського Національно - Державного Союзу (УНДС). Ця організація є центровою, ліберально-демократичною партією, входить в систему УНРади і є її чи не найголовнішою опорою, хоча не входить до самого Виконавчого Органу УНР, вважаючи, що ВО УНР не досить енергійно боронить засадничі принципи української визвольної політики. Отже, відповідь УНДС треба вважати як міродатну в оцінці поглядів Державного Центру на загальноукраїнську консолідацію.

У вступі відповіді УНДС на пропозицію ПАУК говориться, що: „консолідацію всіх українських національно-творчих сил, що змагають до відновлення української державности ,залишається одною з головних точок програми практичної діяльности Українського Національно-Державного Союзу".

Цим, правдоподібно, УНДС хотіла підкреслити, що вона в засаді завжди схилялася до якнайширшої консолідації українських політичних сил. І справді, на останній сесії УНР (в Мюнхені, весною 1954 р.), завдяки рухливості провідників УНДС, вдалося поширити базу УНР, хоча пізніше настали знову глибокі протиріччя, проти яких УНДС завжди виступав. Але УНДС і далі непохитно тримається засади Державного Центру, бо в уступі 3) говориться, що: „така консолідація єдино можлива на базі Української Національної Ради, себто на базі визнання Державного Центру Української Народної Республіки, що означає визнання контуїтету української державности та нав'язує до останньої форми української державности, яка існувала на українських землях".

Такий погляд УНДС в основі покривається з поглядами всіх українських політичних середовищ, що входять в систему теперішнього Державного Центру. Але УНДС виявив тут деяку гнучкість і вирозумілість ,щодо побажань партій, які є поза УНРадою, і дає можливість на дискусію щодо майбутніх форм державного правління на визволеній Україні. В уступі 5) відповіді ПАУКонференції читаємо: „треба мати на увазі, що визнання Української Народної Республіки, як леґальної форми української державности, зовсім не означає визнання на майбутнє, по відновленні державного існування України, республіканської форми правління. Про форму майбутнього державного ладу на Україні рішатиме, через свої Установчі Збори, український нарід. Про це Уряд Української Народної Республіки на протязі свого перебування в екзилі у своїх деклярація неоднократно заявляв. Про це ж говорить стаття 2-га Тимчасового Закону про реорганізацію Українського Державного Центру. В статті 5-ій цього ж закону говориться про „можливість утворення консервативно-монархічного сектору".

Відповідь УНДС треба, мабуть. розуміти так, що в системі УНР можуть працювати і гетьманці - монархісти і інші групи, хоча вони в загальному не визнають республіканської структури. УНДС готовий іти на значні поступки в ім'я консолідації, бо його відповідь закінчується так: „... не виключаємо можливости внесення й інших змін і готові прийняти їх, коли це було б потрібне для здійснення консолідації".

Все вказує на те, що теоретичні передумови для консолідації майже існуть, бо з сказаного вище можна зрозуміти, що УНДС (а найбільш правдоподібно й інші партії УНР) готові дати можливість і іншим партіям працювати в системі УНР і рівночасно затримати свої погляди ідеологічно - політичного характеру щодо майбутнього державного устрою на Україні. У зв'язку з цим слід відмітити дуже цікаве становище ЗЧ ОУН (Колеґія Уповноважених) у справі консолідації. На останньому з'їзді цієї організації в Мюнхені д-р Маркусь, один з її ідеологів молодшого покоління, у своїй доповіді ясно і недвозначно заявив, що ЗЧ ОУН уважають, що УНР, не зважаючи на свої недоліки, найкраще відповідає ідеї об'єднання, і що навколо УНРади, по деяких змінах внутрішньої організації, могла б настати повна консолідація українських політичних сил.

Об.

Я ЧАСТО ДУМАЮ...

Я часто думаю:
коли листопад прийде
І переступить
осінь мій поріг,
Стрічать мене й тоді
моя дружина вийде
До наших од часу
зруйнованих воріт.

А я, як і тепер,
наблизившись до неї,
Потисну руку їй
і тепло посміхнусь,
Як добре, що в роки,
заповнені борнею,
З тобою, друже мій,
я все ж не розминувсь.

ОЛЕКСАНДЕР СОРОКА

Теодор Онуфрик

ПРОБЛЕМИ НАШИХ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ

(3)

Хтось з шановних читачів, що цікавиться хоровим мистецтвом і перечитує рідну пресу — подумає: чого той чоловік хоче? Ми от недавно читали в часописах кілька прихильних статтей про його хор. Так, це правда, тепер, від п'ятьох років, як прибули до Америки наші брати-вигнанці з рідної землі, музикальний елемент, а також і музики, вони високо оцінюють працю хору і прихильно до нього відносяться.

Мій хор тепер мало виступає, але як виступить на якійсь академії, чи в американській церкві, то за кожним разом хтось з них напише вдячну рецензію; прийдуть до хористів і до дириґента, гратулюють, дякують. І давніше хор мав багато признання від добрих музик та знавців співу, але були й менше прихильні, нещирі, навіть дошкульні й наругливі вислови, хоч хор був добрий і добрі твори виконував. Тому були моменти, коли неприхильні вислови брали верх над прихильними й викликали чимало огірчення та роздору в хоровій організації. Хористи не хотіли більше виступати і кидали хор. Дириґент мусів покласти багато труду, щоб хоч частинно загоїти зранені душі молодих людей.

Ось один приклад з минулих років:

На одній академії виступали три хори: два церковні, молодечий і мішаний під управою підписаного, а третій — не церковний. Церковний мішаний хор мав коло 70 голосів, а молодечий — коло 60. Церковні хори відспівали: „Б'ють пороги", „Ой, три шляхи", „Думи мої" і „Садок вишневий", а інший не церковний: „Загадала бабусенька", „Гандзю" та „Дударика". По закінченні програми один наш музика підійшов до церковного дириґента і, пригортаючи його до грудей, сказав: „Ти ж мистець!" Потім дуже прихильно і фахово говорив про обидва церковні хори. Дириґент, подякувавши за признання, попросив його, щоб те саме, що він щойно висловив, написав до газети, — це, мовляв, буде заплата для хору за його „мозольну працю" і заохота до ще більшої активности. Музика, стискаючи дириґентові руку, приобіцяв, що напевно напише. За кілька днів появилась у пресі критика цього музики на згадану програму, але про церковні хори він написав зовсім інше, навіть не подібне до того, що говорив дириґентові, — лише отак собі згадав. Натомість не церковний хор він вихваляв під небеса. При найближчій зустрічі з цим музикою церковний дириґент запитав: „Пане професоре! Як же це так? Ви ж мені говорили одно, а написали зовсім інше, — чому це так?" — Відповідь: „Знаєте, мій пане, ваші хори церковні, ви працюєте, як дяковчитель, а той хор народний. Я не міг вас поставити нарівні з ним".

За його словами виходило, що церковний хор і дириґент не мають права на високий мистецький рівень.

Свого часу в критиці довгого ланцюга концертових програм, критики звернули дуже влучну увагу трьом хорам на деякі їхні недомагання в співі.

Про один хор критик зазначив: „Тенори повинні подбати про кращу емісію тонів", себто повинні піти в школу або в свого дириґента справити свої голосові недомагання. Ці недомагання могли бути такі: носові, горляні, піднебінні, дрижачі, детонуючі, шорсткі, крикливі, тяжкі, не дзвінкі й нерівні тони. Ці недомагання не мусіли бути всі, але як один чи два співаки співали горлом, а один чи два — носом, а ще іший детонував, то вже було досить.

У другому й третьому хорах критик завважив недомагання у звуковому складі, себто: „е" перехилене до „и", „и" перехилене до „е" або до „і", — і всі інші голосівки та шелестівки могли бути неправильно виголошувані.

Такі завваги в недомаганні хористів та поради, як їх усунути-справити, дуже доцільні й цінні.

Потреба вишколу і загальної підтримки

У нас мало хто думає про те, щоб молодь, вступаючи в хорові організації, найперше пішла в добру школу й хоч частинно виобразувала свої голоси. Так, ця школа є коштовна, але це дуже оплатилося б, бо щойно тоді ми мали б такі хори, за якими так тужимо. З цього була б ще та користь, що такі вже культурні співаки шанували б свої голоси і не надуживали б їх на різних забавах. Вони жили б згідно з приписами співаків і тим улегшили б працю собі й дириґентові.

Є дириґенти, які ці недомагання у своїх хорах справляють, але більше гуртово, а лише принагідно з поодинокими голосами. Однак, як хто має більший хор, то така практика виявляється мало успішною, бо тільки пильніші й уважливіші хористи з цього скористають. Для успішного справлювання цих хиб треба переслухувати кожного хориста зокрема, лікуючи його з хибних, неправильних навичок в емісії тонів, чи неправильного звукового складу, або відхилів, чи інших неправильностей, які є причиною неестетичного співу.

Що наші хори не процвітають, то завинила в цьому не тільки неречева, небудуюча й нещира критика, а завинило багато більше наше недбайливе й байдуже ставлення до них. Як маємо ми такий-сякий хор, то й добре, — а як нема його, то обійдеться.

Якби ми сказали собі: ні, не обійдеться, у нас мусять бути гарні хори, і настоювали б на цьому, то ми їх мали б.

Признаємо, що хоральний спів виконує важливу функцію у служенні до Служби Божої, — і без того співу, особливо хорального, в багатьох випадках обійтися майже неможливо, — а все ж чомусь ми про нього так мало дбаємо.

Про хоральний спів повинні старатись не тільки дириґенти й Отці Пароxи, — треба, щоб усе громадянство, а в першій мірі батьки, вплинули на синів і дочок своїх, щоб вони не закопували своїх співацьких талантів, але всі записувались до хорів.

УРЯД ІМІҐРАЦІЇ І НАТУРАЛІЗАЦІЇ КАСУЄ РІШЕННЯ В СПРАВІ ДЕПОРТАЦІЇ ІМІҐРАНТА - УКРАЇНЦЯ

Служба Іміґрації і Натуралізації, Бюро в Рачестер, Н. И. розглядала останіми місяцями справу українського іміґранта п. Н., обвинуваченого в заподанні неправдивих даних і присудженого за те на депортування із ЗДА.

Призначений для поновного перегляду справи спеціяльний урядовець згаданої Служби перевів дуже точну перевірку справи і докладно переслухував п. Н. щодо всіх точок обвинувачення проти нього і вирішив, що згідно з постановами американських законів п. Н. не підлягає депортації, бо — подаючи неправдиві дані — він хотів рятувати себе перед переслідуваннями а то й смертю.

Зголосившись до іміґрації в Німеччині, п. Н. одержав на підставі своїх зізнань від американського консула у Мюнхені візу на виїзд до ЗДА, куди і прибув в жовтні 1947 р. В своїй аплікації п. Н. подав, що родився в Острозі на Волині, яка належала до Польщі, і там перебував від 1932 року до травня 1944 року і потому був депортований німцями на примусові роботи до Австрії, де й перебував аж до закінчення війни і після закінчення війни, вже в одному із таборів ДП. В своїй деклярації п. Н. подав, що він є польським громадянином і говорить тільки по-українськи і по-німецьки.

Переслухуваний урядом Іміґрації і Натуралізації у ЗДА п. Н. признався зразу ж, що подані ним в його аплікації дані частинно а то й цілком фальшиві, що він не був польським громадянином, не жив в Острозі і що крім української та німецької мови він говорить ще російською мовою. Під час переслухання вже у ЗДА п. Н. подав, що він родився в одному із волинських сіл підсовєтської України і там же та в інших підсовєтських місцевостях перебував до 1938 року, коли його покликано до червоної армії. Під час війни в 1941 році він попав до німецького полону і звільнений вернувся додому. В 1942 році його депортовано до Німеччини на примусові роботи, де він перебував до 1945 року, коли прийшли большевики і змобілізували його знову до червоної армії. Він служив спочатку в Празі, потому в Австрії на угорському кордоні. Здемобілізований, працював цивільним робітником, але коли МВД почало вимагати від нього, щоб він вів шпигунську роботу в користь СССР, зокрема, щоб подавав інформації про українців в Австрії та інші справи — він втік з допомогою двох українок до одної із союзних зон Австрії тим більше, що йому, як дізнався, загрожувало ув'язнення. Після переходу в американську зону, п. Н. опинився в одному з таборів ДП. Роблячи заходи для одержання візи, він подав фальшиві дані, боячись, з огляду на постанови конференції в Ялті, що його можуть репатріювати до СССР і потому заслати а то й розстріляти. На підставі твердження такої можливости п. Н., подав урядовцеві іміґраційного уряду вичерпні інформації про свою протисовєтську діяльність ще дома і про те, як він відмовився виконувати доручення МВД. Крім того подав інформації про свою діяльність в українських антикомуністичних організаціях у ЗДА і про свою участь в антикомуністичних виступах, влаштовуваних українцями. Перебуваючи на терені ЗДА, переслухуваний ніколи не виявив якихось ворожих до ЗДА тенденцій, ані не вів будь-якої підривної діяльности. Беручи до уваги все те, зокрема обставину, що п. Н. подав фальшиві дані в страху перед насильною репатріяцією то СССР, уряд Іміґрації і Натуралізації вирішив, що на підставі секції 241 (а) (І) акту про іміґрацію і національність п. Н., не підлягає депортації і тому теж урядову акцію в цьому напрямку припиняється. Рішення згаданого уряду підтвердило окремим письмом бюро для іміґраційних відкликів при департаменті юстиції.

Помер Іван Волинець, відомий український атлет важкої ваги

Сан Павльо (Бразилія). — Дня 23 лютого ц. р. помер від розриву серця відомий у Західній Україні атлет важкої ваги Іван Волинець, уродженець Перемищини (нар. 30 вересня 1896 року). Виступав на змаганнях у Львові та в інших містах Західньої України. Був тренером Українського Спортового Союзу і потому вчителював і вів жваву спортову діяльність на терені Перемищини. Переїхавши до Бразилії, допомагав розвиткові спортового життя теж і на еміґрації. За освітою Іван Волинець був інженером-аґрономом і виїхав до Бразилії одним із перших транспортів наших втікачів-переселенців з Австрії, бувши раніше командантом великого табору втікачів у Зальцбурзі, де був теж головою спортового Т-ва „Україна". За свою особисту культуру й милу поведінку користувався загальною симпатією і пошаною.

Починають розвінчувати вже і сателітських „Сталінів"

Відень. — За одержаними тут інформаціями з Болгарії, болгарські комуністи почали критикувати гостро свого ж власного провідника Вулька Червенкова за його сталінські методи керівництва. Червенков, непримиримий ворог Тіта, мусів витримати минулого року великий натиск Москви, зокрема у зв'язку з основною зміною совєтської політики супроти Юґославії та її диктатора маршала Тіта. Тепер виступив проти Червенкова комітет комуністичної партії Болгарії, обвинувачуючи його в „сталіноподібній" одноособовій диктатурі, що „принесло багато шкоди партії і державі." — Пригадують Червенкову й те, що він був одним із головних спричинників розриву держав комуністичного бльоку із Юґославією. Болгарське радіо подало в офіційному комунікаті, що відбуті востаннє наради центрального комітету комуністичної партії Болгарії схвалили низку заходів для „викорінення культу індивідуальности".

СОФІЯ З ГРУШКЕВИЧІВ РАКОВСЬКА

(Спогад)

Тихо й майже незамітно зійшла з світу дня 18 жовтня 1955 р. в Нюарку, Н. Дж. прикладна українська жінка й мати, рівночасно активна українська громадянка бл. п. Софія з Грушкевичів РАКОВСЬКА. Із її смертю замикається ще одна картка неписаної історії Галицької Землі, зокрема історії праць української жінки громадянки. Мимоволі її прізвище нагадує більш і загально відомого проф. д-ра Івана Раковського, її чоловіка. Один із промовців на похоронах бл. п. Софії сказав: „Не будь Софії Раковської — не було б і половини праць та успіхів Івана Раковського, без неї бо не появилися б може ні антропологічні твори його, ні монументальні томи Української Загальної Енциклопедії". Безперечно — це вже великий комплімент у сторону жінки ученого, бути співтворцем великого діла й стояти з повною скромністю в тіні великих діл. Але це не все, що характеризувало б п. Софію. Одно певне: хто її знав, не раз вернеться до прикладу її життя, щоб кріпити себе і других.

Бл. п. Софія, дочка бл. п. Теофіля та Людмили Грушкевичів народилася 29 вересня 1876 р. в Кракові, де її батько був професором гімназії. Коли Софії було 3 роки, її батьки перенеслися до Коломиї. Там вона пережила дитинство й ходила до початкових шкіл. Після 10 літ побуту в Коломиї батьки перенеслися до Львова й там вона з відзначенням покінчила 8 кляс Виділової Школи при манастирі СС Бенедиктинок. Опісля також із відзначенням закінчила учительську семінарію у Львові. Взагалі Софія була здібною ученицею та мала деякий талант до рисунків та малярства. По закінченні семінара відбула дворічну практику в одинокій тоді українській народній школі у Львові ім. М. Шашкевича.

Дня 12 липня 1900 Софія одружилася з Іваном Раковським, що тоді був професором гімназії в Коломиї, та виїхала туди. Першу їх дитину забрала скоро смерть, 1907 р. народився Софії другий син, Мирослав, нині вже інженер, минулорічний Голова Пласту на ЗДА, в домі якого вона опісля перебувала. Після перенесення мужа до Львова в 1908 р. Софія не тільки виховує сина, піклується вже й тоді часто недужим мужем, уможливлюючи ощадною господаркою його наукові студії та праці, але рівночасно піклується своїми батьками та сестрою Марією. Вона стає душею обох родин — Раковських та Грушкевичів, а її такт та її практичний життьовий досвід здобувають їй симпатію та авторитет в щораз ширшому крузі рідні та знайомих.

В останні роки перед І-ою Світовою Війною, в зв'язку з науковими студіями чоловіка Софія подорожує доволі багато, м. і. їде на французьку Ревієру, перебуває рік у Парижі. Під час тої війни переїжджає з цілою родиною до Відня, де переживає недостатки воєнної еміґрації та клопоти: важку недугу та операцію головіка, недугу та смерть батька.

В 1917 р. вертається з родиною до Львова, і тут під час і по українсько-польській війні бере живу участь у українському громадському житті. Працює в „Союзі Українок", „Українському Товаристві Охорони Дітей і опіки над молоддю", зокрема в його одній секції „Порадні матерей". Ціллю „Порадні Матерей" було давати матеріяльну й моральну поміч, також і лікарську, незаможним українським матерям Львова, що мали неповнолітні діти та рівночасно хоронити їх від денаціоналізації.

„Порадня Матерей" вела безплатну лікарську й дентистичну амбуляторію в домі, уфундованому бл. п. Митрополитом Андреєм Шептицьким при вул. Ходоровського під львівською цитаделею, де ще так недавно гриміли зразу українські, опісля польські гармати. Порадня мала в той гіркий повоєнний час велику фреквенцію. Львівські пані, що з громадянською посвятою працювали в порадні, розділили поміж себе місто Львів на сектори, відвідували підвальні вбогі мешкання, кам'яниця за кам'яницею по черзі, вулиця за вулицею, передмістя за передмістям, щоб вишукати та зареєструвати потребуючі українські родини та спрямовувати організовану допомогу, куди слід. Ця праця продовжувалася аж до ІІ-ої Світової Війни, до 1939 року. Бл. п. Софія була одним із рушіїв тієї акції, та очолювала як Голова довгі літа цю порадню.

Рівночасно мала Вона ще й час працювати в іншій секції УТОДіОнМ „Кружку Приятелів Пласту". Не було хіба одної якоїсь пластової імпрези, щоб Вона не несла їй активної помочі в жертвах і праці. Рівночасно виховує вона сина Мирослава на доброго пластуна, а своєму мужеві помагає в його наукових студіях і працях. В 1925 р. відбула вона прощу до Риму під проводом Експ. Бучка.

Після вибуху ІІ-ої Світової Війни виїжджає з чоловіком до Кракова, щоб уникнути большевицької окупації. Та, коли совєти мусіли знову залишити Львів, вона вертається з чоловіком до Львова, та під загрозою другої окупації вже в 1943 р. виїжджає зразу до Кракова, потім до Відня, де перебуває важкі бомбардування, голод і холод кінця ІІ-ої Світової Війни. По приході західних аліянтів ціла родина переноситься зразу до с. Капрун біля Зальцбурґу, опісля до перехідних ДП таборів біля Мюнхену, в грудні 1948 р. переїжджає до ЗДА.

В ЗДА зустрічає бл. п. Софію черговий важкий удар — затяжна недуга чоловіка Івана, його перебування у шпиталі, повне незвичних прикрих моментів, спричинених безрадністю нових іміґрантів в нових обставинах життя, та врешті і смерть чоловіка, якого слабе здоров'я не видержало зміни клімату.

З цього часу Покійна жила разом із сином Мирославом, зразу в Гобокен, Н. Дж., потім у Дітройті, Миш., а врешті в Седар Гров, Н. Дж. Тут занедужала в 1954 р. на важку недугу. Переведена операція дає лише переходову полекшу, після року прийшли комплікації, які змушують до поновної операції. Другої операції серце вже не видержало, і Софія Раковська померла в шпиталі в Нюарку, Н. Дж. 18 жовтня 1955 р. Похоронено її при участі всієї Рідні з ЗДА і багатьох приятелів та знайомих.

Відійшла від нас на вічний супочинок людина великого доброго серця, чистого, як сльоза характеру, взірцева жінка й мати, жертвенна українська громадянка. Хай вільна американська земля буде їй пером!

Шерп

Професорське Товариство проти університетів, які звільнили прокомуністичних професорів

Ст. Луїс, Мо. — Американське Товариство Університетських Професорів після гострої дискусії ухвалено догану тим п'ятьом університетам і одному лікарському каледжові за те, що звільнили професорів, які покликувалися на П'яту поправку до Конституції і не хотіли відповідати на Конґресовій Комісії, чи вони були або є комуністами. На цих зборах було присутніх 400 професорів-делеґатів від 140 університетів і каледжів. Внесення на догану цим університетам поставила окрема Комісія для справ академічної волі, яку очолював професор Бентлі Гласс в університету Джана Гопкінса. Делеґат Каліфорнійського університету професор Джордж Р. Стюарт вийшов зі зборів, заявляючи: „Виходжу з цих зборів. Після повороту до Каліфорнійського університету поінформую своїх колеґ, що ця акція, яку ведете, — це є тиранія. Скажу їм також, щоб вони цю догану прийняли з гордістю, як символ тортур, спричинених тиранією". Догану висловлено таким високим школам: Каліфорнійський університет, Університет стейту Огайо, Каледж ім. Джефферсона при Темпел університеті, Рутґерс університет і Університет стейту Оклагома. Одночасно Товариство прийняло резолюцію, згідно зякою університети не повинні звільняти професорів за комунізм, тільки за нездібність виконувати професорську професію, негідну поведінку і за свідому приналежність до змови проти уряду.

● У ЗДА студіює в університетах і каледжах 816 турецьких студентів. Найбільше з них студіює інженерію (311) і медицину (235).

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ДІЛОВОГО РОКУ УНФОНДУ

У зв'язку з закінченням ділового 1955 року УНФонду, Канцелярія УККА переводить перегляд вплывів Національного Датку та пожертв по окремих громадах.

На жаль, деякі громади в біжучому році значно відстали в порівнянні з вплатами до Народного фонду в минулому, 1954 році, хоч той рік був слабший, ніж попередні.

Нижче подаємо деякі місцевості, що мають поважні недотягнення.

Зате окремі місцевості в біжучому році показують поступ в порівнянні з минулим, 1954, діловим роком. Так, м. Лорейн, Огайо, закінчив 1954 рік цифрою 1,290 дол., а в цьому році має уже зібраних — 1,470 дол., м. Трой, Н. И., відповідно — 280 і 340 і т. д. В останніх днях в багатьох громадах стан міняється на краще.

Як відомо, постановою УККА, закінчення ділового року УНФонду перенесено на кінець м. квітня.

Треба сподіватися, що протягом цього місяця Громадяни дотичних місцевостей — вирівняють свої залеглості, а Відділи УККА вжиють заходів, щоби їхні Громади з честю закінчили свій рік.

Місцевості	Стан УНФонду в р. 1954 (кінець травня 1955)	Стан УНФонду в р. 1955 (початок березня 1956)
Великий Ню Йорк	10,952	5,873
Филаделфія, Па.	6,221	3,225
Амстердам, Н. И.	702	370
Вінґгемтон, Н. И.	672	310
Воффало, Н. И.	2,803	1,000
Рачестер, Н. И.	2,131	1,361
Сиракюз, Н. И.	1,300	940
Ютика, Н. И.	496	205
Акрон, Огайо	350	102
Клівленд, Огайо	4,400	2,513
Честер, Па.	953	225

Похорони Олени Кисілевської в Оттаві

У великій жалобі і з тяжким болем українського громадянство прощалось із великою дочкою українського народу св. п. Сенаторкою Оленою Кисілевською в столиці Канади — Оттаві.

Похорон почався в ранніх годинах 2 квітня 1956 р. в похоронним заведенні братів МекІвой, де місцевий парох українських католиків відслужив Панахиду.

В годині 9 рано перевезено тлінні останки Великої Покійниці до Української Католицької Церкви при вулиці Рачестер і Валсам, де Всч. Отці: Бенеш, д-р Гулин, Карпінський і Пасічний відслужили Парастас і Службу Божу. По патріотичній промові о. Бенеша, три сотні приявних віддали своїй сенаторці „послідне цілуваніє" і супроводжали її на Оттавський католицький цвинтар, де до Панахиди прилучився ще місцевий парох о. Блаженко. Прощальне слово сказала заступниця голови СФУЖО Олена Лотоцька і свіжу українську могилу вкрили вінки і цвіти від Родини, українських національних організацій і знайомих.

В першій годині по полудні почалась у залі Української Католицької Церкви Тризна, з участю понад двох соток делеґатів і представників українських жіночих і громадських організацій. Керувала нею голова Централі Ліґи Українських Католицьких Жінок у Канаді пані Кравс. Прощались і співчуття Родині зложили: парох о. М. Блаженко від Оттавської Української Громади, Олена Лотоцька від Президії СФУЖО, якої головою була св. п. Олена Кисілевська, як теж від Союзу Українок Америки, мґр. В. Гультай від Крайової Екзекутиви Українського Національного Об'єднання Канади, Стефанія Савчукова від Центральної Управи Організації Українок Канади, кол. посол і містопредсідник Сойму Карпатської України д-р С. Росоха від Головної Управи Української Стрілецької Громади в Канаді і Центрального Проводу Братства Карпатських Січовиків, пані Слюзар від Центральної Управи Союзу Українок Канади, М. Луцький від Українського Відділу Канадійського Леґіону і Братства Українських Січових Стрільців, П. Вацук від Головної Управи Ліґи Визволення України і Крайового Комітету Спілки Української Молоді, пані Кравс від Централі Ліґи Українських Католицьких Жінок в Канаді, п. Штогрин від Українського Студентства. Говорили ще п. Кравс і пані Залізняк.

Чисельні делеґації були з Торонта, Монтреалю, ЗДА та інших осередків східньої Канади.

Делеґатам подякував син сенаторки д-р Кисілевський в імені родини, своєї дружини, сестри Анни Ганківської і приявних її дітей.

Промовці підкреслювали шляхетні прикмети Великої Покійниці та її заслуги для українського народу, які вона поклала впродовж 70 років своєї плідної діяльности, вмираючи на 87 році свого життя.

Вічна Їй Пам'ять і Спокій її душі! Хай гостинна Канадійська Земля буде Їй пером!

Н. Н.

СТО ЛІТ НЕВДАЛИХ СПРОБ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мім, що кандидат на президента А дістав у цьому стейті на одну тисячу голосів більше як кандидат Б, але все таки кандидат А дістає всі 45 електорських голосів цього стейту. А в Пенсилвенії щастя змінилося, і кандидат Б дістав на цілий мільйон голосів більше як кандидат Б: очевидно, він дістане всі електорські голоси Пенсилвенії. Але їх тільки 32. Отже, між цими обома стейтами, кандидат Б дістав на 999,000 популярних голосів більше як кандидат А ,а все таки А виграв вибори, бо дістав більше електорських голосів. В 1948 році Труман дістав приблизно на 2 мільйони популярних голосів більше як його суперник Дюї. Але якби тільки пару тисяч голосів в тільки двох стейтах було розложено інакше, Труман не мав би більшости електорських голосів і не став би вдруге президентом. Ця аритметична несправедливість доволі очевидна.

Проте, вона далеко не була єдиним арґументом в дискусії. Ясно було, що рішали в Сенаті не так теоретичні міркування про найбільш справедливу й доцільну виборчу систему, як практичні стейтові, районові, партійні чи економічні інтереси. Ось так — загальне голосування без електорських голосів — відняло б теперішнє значення стейтам з малим числом населення. Візьмімо знову крайній приклад: стейт Невада має 160,000 населення і три електорські голоси, а стейт Ню Йорк має понад 14,800,000 населення і 45 електорських голосів. Це значить, що в Неваді припадає один електорський голос на не цілих 54,000 населення, а в Ню Йорку — приблизно на 330,000. Це знову означає надмірну виборчу силу фармерських рідко заселених стейтів, — так кричать індустріяльні стейти. А далі й демократи чують кривду, бо фармерські стейти є традиційно республіканські. Міські, індустріяльні райони, які платять більше податку, кривдять собі, що рустикальні райони мають забагато виборчої сили. Або ,кажуть республіканці, на Півдні пропадають мільйони республіканських голосів. Ці стейти традиційно демократичні, і ніхто не сумнівається, що всі електорські голоси підуть там для демократичного кандидата; то навіщо йти взагалі до виборів, каже не один республіканець, коли голос буде відданий на марне і ніде не буде почислений республіканській партії .

Багато є подібних явних і укритих спірних інтересів, що їх дотеперішні проєкти не змогли задовольнити.. Напевно не зможуть задовольнити їх і інші проєкти в скорому часі.

Покищо проєкт Деніела — Мондта, головно завдяки енергійному спротивові молодого демократа в Масачусетсі сен. Кеннеді, пішов назад до Юридичної комісії Сенату для дальших студій. Очевидно ,що не має він виглядів прийти на дебату Сенату ще цього року. А наступному Конґресові, 85-му з черги, прийдеться шукати нових, типових для американської політики, компромісів.

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ І БАРОВИЙ ПАТРІОТ

— Легко бути патріотом у барі, але чи ти заплатив Національний Даток?

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church Street, Annex
New York 7, N. Y.

● В китайських комуністичних часописах почалася за совєтським прикладом дуже обережна кампанія проти Сталіна. Китайські комуністи закидають Сталінові суб'єктивність й односторонність, але підкреслюють його заслуги в поборюванні ворогів Леніна і в здійснюванні ленінської індустріялізації і колективізації.

● Арґентинський уряд вирішив ужити сконфісковане майно бувшого диктатора Хуана Д. Перона на боротьбу проти дитячого паралічу.

● Сніг, який в березні ц. р. грубою верствою вкрив Ню Йорк, коштував міській управі 1,900,000 долярів. Робітники, які очищували вулиці від снігу, мусіли працювати вдень і вночі.

ТОРНАДО ПОРУЙНУВАВ БЕРЛІН У ВИСКАНСІНІ

Торнадо, що перейшов з початком цього тижня через 13 стейтів ЗДА, спустошив тяжко місто Берлін у стейті Висконсін, порუйнувавши фабрики і доми. Внаслідок торнада згинуло в місті 8 осіб і 80 було ранених.

Зі Спорту

ОЛЕКСАНДЕР СКОЦЕНЬ — ТРЕНЕРОМ СТ. УКРАЇНА ТОРОНТО

Тренером нашої чільної футбольної і репрезентативної команди на еміґрації — СТ Україна Торонто, Канада, став знаний з великої спортової кар'єри і один з найкращих українських футбольних талантів — Олександер Скоцень. Перейшовши школу кращих футбольних тренерів Европи, набувши рутини, змагового гарту і досі неосягнутої жадним українським змагуном футбольної слави, опановуючи тайни тактики чи техніки, одержав доказове свідоцтво світової спортової преси, 14 держав, виразний документ його великої кар'єри — від Львова... на Схід... і далі на Захід...

Олександер Скоцень, футбольний бомбардір і вроджений стратеґ, новою бомбою заскочив український спортовий загал, приймаючи обов'язки тренера СТ Україна, Торонто — передової нашої команди в Канаді, і в Північній Америці — трикратного чемпіона Національної Ліги провінції Онтеріо.

Сьогодні треба радіти, що після усіх непорозумінь, які мали місце в Торонті — Ст Україна — реґабілітувала фаховість, позицію і спортову впертість — Олександра Скоценя, перед громадою, а що важніше перед громадою чужинців. Скоцень — перебираючи пост тренера СТ Україна, потвердив бажання чесної співпраці. Ми віримо, що це є моральна і матеріяльна перемога обох сторін, похвальне порозуміння, в користь українського спорту на чужині.

УСТ — ТРИЗУБ (ФИЛАДЕЛФІЯ) У ФІНАЛІ ЗМАГАНЬ ЗА ЧАШУ АМАТОРІВ АМЕРИКИ

Тризуб (Пена.) — Понта-дель-Ґода (Мас.) 4:1 (3:1)

Перемігши всіх своїх льокальних суперників та сильну одинадцятку з Балтимор — Помпеї — Тризуб зустрінувся у півфіналі з репрезентантом стейту Массачусетс Понта-дель-Ґода з Ню Енґленд у Филаделфії 25 березня ц. р. Змагуни Тризуба запродукували гарну, комбінаційну гру та зразкову спортову поведінку і змагання виграли заслужено. Тільки дуже добрий воротар гостей охоронив їх від високої програної.

Хоч в 3-тій хвилині гри гості здобули провадження з вільного (на три кроки від воріт за передержання м'яча воротарем Тризуба), то вже в 7-мій хвилині по гарній акції д-ра Павлічки і Чижовича I, останній вирівнав. Дальший змаг за підвищення стану приніс результат щойно у кінцевих хвилинах першої півгри, коли то стріл Чижовича III-го у поперечку Чижович I добив і цим підвищив шанси на виграну. Хвилину пізніше д-р Павлічка використав гарну подачу Чижовича I-го й устійнив стан першої півгри на 3:1.

Другу півгру Тризуб зачав скорими акціями і частим обстрілом воріт противника, але добрий воротар виловлював навіть такі стріли, які здавалися не до оборони. Щойно у 23-тій хвилині мусів скапітулювати перед „бомбою" Чернявського з подачі Сеника. Ще було кілька нагод підвищити стан (д-р Павлічка сам проти воротаря), але видно було вже втомлення змагунів грою на важкім болотнистім грищі.

Усі лінії Тризуба вив'язалися зі своїх завдань успішно і видно було, що змагається ціла одинадцятка, як добре зіграна цілість і цій своїй зіграності завдячує виграну. Теж воротар успішно інтервеніюва, а карний коп (за руку на карному полі) оборонив дуже притомно.

Склад: Анисюк, Кудейко, Королик, Гарасим, Марчук, Чижович II, Чижович I, Чижович III, Семак, д-р Павлічка, Порфило, Світенко і Варварюк. Глядачів коло 1000. Суддя (з Пітсбурґу) добрий. По змаганнях ґратулював за гру „фер". В найближчу неділю Тризуб розіграє змагання за Чашу Пальмер-а в очікуванні висліду змагань Питсбурґ — Рачестер, переможець яких буде останнім його противником.

М. С.

ВСЯЧИНА

ПРОДУКУЮТЬ МЕНШЕ МАКАРОНІВ

Крайовий Інститут Макаронів повідомляє, що в цій країні зменшується продукція макаронів. В 1947 році було в ЗДА 226 фабрик, які робили макарони, а тепер є їх тільки 180. Зліквідувалися менші фабрики, але й ті, які залишилися, не належать до великих підприємств, бо тільки 20 продуцентів макаронів затруднюють більше як 100 робітників. Макарони — це улюблений харч американців італійського роду, і власники фабрик, які продукують їх — є американські італійці. Директор фабрики макаронів в Бостоні Джозеф Теллеґріно заявляє, що в минулому році його прибуток становив більше як 10,000,000 долярів, і він продукував тижнево більш як 1,000,000 фунтів макаронів. Під загальною назвою „макарони" розуміється і спаґеті та локшину.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ТРАНСФУЗІЄЮ КРОВИ

Д-р Тібор Дж. Грінволт остерігає лікарів, щоб не надто часто стосували в лікуванні хворих трансфузію крови. Тепер так легко зробити трансфузію крови, пише він, як дати пацієнтові аспірину. Деколи невростенічні жінки виглядають блідо, і лікарі готові їм поручити трансфузію крови, а тим часом їм вистачило б ужити губної помади або олівця до губ. Цей лікар твердить, що в кожній краплі крови може бути велика небезпека, коли її давати особі, яка крови не потребує.

ВБИЛИ 900 ОЛЕНІВ НА ШЛЯХАХ НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ

Департамент консервації і Управа шляхів Нюйоркського стейту обрахували, що впродовж не цілих двох років на автострадах цього стейту автоводії вбили своїми автами 900 оленів. Ці олені були вбиті, або так поранені, що їх треба було добити. Лімузина губернатора Аверелла Гарримана вбила одного оленя, але нею тоді не їхав сам губернатор. Секретар департаменту консервації Джан Дейлі заявив, що треба б винайти сопосіб, як забезпечувати оленів проти авт і авта проти оленів. Декуди стоять окремі паркани для цієї цілі, але вони не розв'язують цієї проблеми, бо олені їх перескакують. Найкраще окремими написами остерігати автоводіїв проти оленів, щоб обережніше їхали возами і не спричинювали катастроф.

ЗА ВТРАЧЕНІ ЗМИСЛИ СМАКУ І НЮХУ ДІСТАВ $150,000

38-річний Роберт Енрот із Ню Йорку заскаржив до суду три залізничні лінії (Ню Йорк, Ню Гейвен і Гартфорд) за те, що, працюючи в порті в Бруклині, був поранений залізною штабою в голову і внаслідок цього втратив змисли смаку і нюху та тепер зовсім нездібний до праці. Штаба впала на його голову внаслідок недбайливости робітників трьох залізничних ліній. Енрот домагався відшкодування в висоті 350,000 долярів, але суд признав йому тільки 150,000. Адвокати залізниць твердили, що це відшкодування надмірно високе, але суддя Сол Бонапарт відкинув це твердження, і признав відшкодування в висоті 150,000 долярів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Український Народний Дім, 316 Відд. відбудуться в четвер, 12-го квітня, з порядком нарад: відчитання протоколу з попередніх зборів, фінансовий звіт за місяць березень, звіт опікунів хорих, дискусія над звітами, нові і недокінчені справи, внески і запити. Збори пічнуться о годині 8-ій веч. Просимо членів приходити на час і платити свої вкладки на зборах. — Уряд Товариства.

ТОМАСТОН, КОНН. — Відд. 421 буде мати збори в суботу, 14-го квітня, о годині 8-ій веч. Просимо прийти на збори. — І. Наконий, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 349 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15-го квітня. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая Відд. 5 відбудуться в неділю, 15-го квітня, о годині 4:30 попол., в залі Укр. Кат. Церкви Чесного Хреста, 37-09 — 31 Евнн. Проситься всіх своїх членів прийти на збори, є важні справи. Буде звіт контр. комісії за перший квартал. Проситься всіх українців, які живуть в околиці Асторії, Л. Ай щоб вписали себе і своїх дітей до УНСоюзу. Довгуючих членів проситься вирівняти свою залеглість. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя Відд. 270 відбудуться в неділю, 15-го квітня, о год. 3-ій попол., в домівці У. Н. Дому при 433 Hoboken Ave. Проситься членів прибувати на час і виповняти залеглі місячні вкладки до Б-ва. — В. Бутковський, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляється членів Т-ва А. Гончаренка Відд. 204, що місячні збори відбудуться 14-го квітня, о год. 8-ій веч., в парах. залі 334 Іст 14 вул. Члени, що не вислали своїх пожертв на Веселку, можуть внести на зборах, як також національний даток, можуть заплатити секретареві. Членські вкладки збираємо два рази в місяці: друга субота по першім, і четверта субота по першім. В другу суботу по першім відбуваються збори, на яких полагоджуються всякі відділові справи, як зміна спадкоємців, зміна назвиська члена, зміна кляси на полісах, та побір член. вкладок. В четверту суботу по першім збираємо тільки членські вкладки. Проситься членів придержуватися цього розпорядку. Члени, що довгують по три або чотири місяці — на будуче уряд відмовляє їм кредиту і вони будуть суспендовані. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Клюб Поступовий Відд. 70 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в середу, 11. квітня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 433 Hoboken Ave. Обов'язком платити вкладки щомісяця. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Т-во св. Василія Відд. 161 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 14-го квітня, о год. 7-ій веч., в церковній залі 600 Glenwood Ave. Присутність всіх членів обов'язкова. — К. Кудрик, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч. Діви Марії, Відд. 112 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го квітня по 3-ій і 4-ій Службі Божій в залі церкви св. Петра і Павла. Хто залягає з плаченням вкладок, проситься вирівняти. — А. М. Купер, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Відділ 379 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го квітня в Союзовій залі при 843 N. Western Ave., о год. 12-ій вполудне. Проситься членів прийти на час і виповнити свої залеглости. Суспендовані члени якщо прийдуть і заплатять свій довг, будуть прийняті наново. — Й. Дичка, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая Відд. 369 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го квітня, о годині 4-ій пополудні, в церковній залі. Проситься членів прибути на збори і вирівняти місячні вкладки. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 відбудуться в неділю, 15-го квітня, в церковній залі, о год. 1:30 попол. Просимо всіх членів явитися на зборах, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени будуть дані до суспенди. Обов'язком кожного члена присєднувати нових членів до Союзу і до Т-ва. — К. Манківський, предс.; П. Дзюба, кас.; В. Попович, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла Відд. 220 відбудуться в суботу, 14-го квітня, о год. 8-ій веч. в параф. залі 4952 С. Полайна вул. Всіх членів проситься бути присутними, будуть важні справи до вирішення. — Г. Гарасим, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, Відд. 219 повідомляє своїх членів, що чергові збори відбудуться в суботу, 14-го квітня, о год. 7-ій веч., в церковній залі, 675 South 19th St. Просимо усіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. — Уряд.

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325, повідомляє членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 14-го квітня, о год. 8-ій веч., в Укр. Нар. Домі, 216-218 Гренд Стріт. Члени, яким не можливо прибути на збори, можуть виплатити свої вкладки кожного вечора в Укр. Нар. Домі, або вислати на адресу секретаря: William Chupa, 240 E. 6th St., New York, N. Y.

ФІНІКС, АРІЗ. — На річних зборах 488 Відд. ім. гет. Т. Чуприйки увійшли у склад нової управи: М. Крушельницький, предс.; Я. Бакович, секр.; Н. Бригадир, кас. Збори пройшли у порядку, намічено працю на біжучий рік на внесок М. Ортинського та В. Коваля. Відділ у найближчому перебере ведення громадської праці у Фінікс, Арізона. Нова адреса Відділу: Mr. J. Bakowycz, 816 N. 3rd St., Phoenix, Ariz.

Посмертні Згадки

МАРІЯ КОЗИБ, членка С-ва Неп. Зач. Преч. Діви Марії, Відд. 290 УНСоюзу в Куртіс Бей, Мд., померла по довгій недузі 12-го березня 1956 р., проживши 79 р. Покійна родилася в селі Романів, Зах. Україна. Оставила в смутку 3-х синів Михайла, Йосифа, Олексу, 4 дочки Анну, Весій, Теклю, Катерину і 12 внуків. Похорон відбувся 15-го березня при участи Родини, Членів і Знайомих з погреб. заведення до укр. грек.-кат. церкви св. Михайла, а відтак на цвинтар св. Михайла. — В. Їй П.!

М. Іванюк, секр.

ТЕОДОР МИХНІВ, член Т-ва Укр. Січ 421 Відд. УНСоюзу в Томастон, Конн., помер 24. березня в 71 р. життя. До Союзу вступив в 1939 р. Походив з села Голешів, пов. Жидачів, Зах. Україна. Полишив у великім смутку дружину Ксеню, одного сина Степана, три доньки Розалію, Марію і Гелен, зятя і брата Степана. Похорон відбувся 27-го березня з похорон. заведення на вічний спочинок на цвинтар Гіл Сайд. — В. Й. П.!

Ю. Береза, секр.

ТАРЗАН, ч. 3648. Непередба чена небезпека.

— Вислухаю вашу історію врані, — сказав Тарзан. — Ви потребуєте відпочинку після такої газардової втечі від людожерів.

— Людожерів? — майже непритомно сказала дівчина. — Так, — відповіла мавполюдина. — Манга і його плем'я!

Стомлена дівчина спала, а Тарзан її охороняв, не здаючи собі справи, що й він відвідає село людожерів, і сам стане жертвою!